

ВІДГУК

офіційного опонента – доктора юридичних наук, старшого дослідника Оксіня Віталія Юрійовича на дисертацію Грудовенко Олени Сергіївни на тему: «Правові засади запобігання адміністративним правопорушенням, пов'язаним з корупцією у Збройних Силах України», подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 – Право

1. Ступінь актуальності обраної теми

Корупція може впливати на функціонування армії на різних рівнях та в різних аспектах. Корупція призводить до розповсюдження несправедливості та дискримінації в Збройних Силах, що може підірвати мораль солдат та національну безпеку. Корупція призводить до розповсюдження невідповідальності та безкарності, що зумовлює порушення дисципліни в Збройних Силах. Окрім того, корупція може підірвати довіру громадськості до Збройних Сил України, що може негативно вплинути на фінансування та розвиток армії в майбутньому. Відповідно, корупція несе серйозний негативний вплив на функціонування Збройних Сил України та може загрожувати національній безпеці. З цього приводу важливо розробляти та впроваджувати ефективні заходи запобігання та боротьби з корупцією в армії.

Україна є підписником багатьох міжнародних договорів та конвенцій, які встановлюють зобов'язання боротьби з корупцією та запобігання її поширенню, зокрема, в площині функціонування Збройних Сил України. Реалізація таких договорів потребує належної законодавчої бази та ефективної системи контролю за дотриманням правил. Дослідження правових засад запобігання адміністративним правопорушенням, пов'язаним з корупцією, у Збройних Силах України може допомогти виконанню зобов'язань, встановлених міжнародними угодами.

Отже, актуальність наукового дослідження Грудовенко Олени Сергіївни на тему: «Правові засади запобігання адміністративним

правопорушенням, пов'язаним з корупцією у Збройних Силах України» є беззаперечною і має велике значення для ефективного боротьби з проблемою корупції у функціонуванні української армії.

2. Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх новизна

Дисертаційна робота характеризується системним підходом до предмету дослідження. Робота складається зі вступу, трьох розділів, що містять дев'ять підрозділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Структура повністю відповідає цілям і задачам дослідження, дозволяє послідовно розглянути всі проблеми, визначені авторкою. Обґрунтованість положень, сформульованих у дисертації, підтверджується також критичним аналізом наявних літературних джерел юридичного та методологічного спрямувань.

Характеризуючи ступінь обґрунтованості наукових положень необхідно вказати, що методологічною основою дисертаційного дослідження виступають загальнонаукові та спеціально-юридичні методи наукового пізнання, використання яких дозволило здобувачці повністю реалізувати мету роботи та розв'язати поставлені завдання, отримавши науково-обґрунтовані висновки. Закони діалектики дозволили визначити корупцію, як явище, та сутність запобігання адміністративним правопорушенням, пов'язаним з корупцією у Збройних Силах України. Системно-структурний метод використано при розкритті адміністративно-правового статусу органів і підрозділів Збройних сил України, які є суб'єктами запобігання адміністративним правопорушенням, пов'язаних з корупцією. Завдяки методу опису та групуванню розкрито причини та умови, які потенційно становлять об'єкт адміністративного правопорушення, пов'язаного з корупцією у Збройних Силах України. Формально-юридичний метод став основою дослідження при аналізі нормативно-правових актів, міжнародних

стандартів та внутрішньо-службових інструментів. Формуючи адміністративно-правові форми запобігання адміністративним правопорушенням, пов'язаним з корупцією у Збройних Силах України, використано методи аналізу та синтезу. Метод правотворчості дозволив виділити шляхи мінімізації корупційних ризиків в службовій діяльності Збройних Сил України. Завдяки соціологічному методу проведено авторське соціологічне опитування.

Мета роботи полягала в тому, щоб на основі системного аналізу нормативно-правових актів, міжнародних стандартів та внутрішньо-службових інструментів, практики діяльності Збройних Сил України, теорії адміністративного права та науково-теоретичних позицій, сформувати, розкрити та вдосконалити правові засади запобігання адміністративним правопорушенням, пов'язаним з корупцією у Збройних Силах України. Відповідною гарантією достовірності та теоретичної обґрунтованості наукових положень висновків та рекомендацій, сформульованих авторкою є вірно поставлена мета та завдання дослідження, логіка викладеного матеріалу. Виходячи з аналізу основної частини дисертації, мета дисертаційної роботи в ході виконання дослідження була досягнута, а дисертація є завершеною науковою кваліфікаційною працею.

У вступі здійснюється обґрунтування вибору теми дослідження, зазначено зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами; визначено мету, завдання, об'єкт, предмет і методи дослідження; розкрито наукову новизну та практичне значення одержаних результатів, надано відомості щодо їх упровадження та апробації, а також щодо кількості публікацій, у яких відображено основні положення дисертаційного дослідження.

В цілому, структура дисертаційної роботи дозволила авторці повно охопити предмет дисертаційного дослідження. Окрім того, справляє позитивне враження джерельна база роботи, крім того, включені до списку використаної літератури, насамперед зарубіжної, свідчать про ґрунтовне

опрацювання проблеми, і високий рівень наукової підготовки авторки, її наукову зрілість.

Завершується робота досить розгорнутими висновками, у яких на основі системного аналізу нормативно-правових актів, міжнародних стандартів та внутрішньо-службових інструментів, практики діяльності Збройних Сил України, теорії адміністративного права та науково-теоретичних позицій, сформовано, розкрито та вдосконалено правові засади запобігання адміністративним правопорушенням, пов'язаним з корупцією у Збройних Силах України.

3. Достовірність і новизна наукових положень, висновків і рекомендацій

Оцінюючи найважливіші здобутки дисертаційного дослідження, варто вказати, що дисертаційна робота за характером і змістом розкритих питань є першим комплексним дослідженням, у якому розкрито правові засади запобігання адміністративним правопорушенням, пов'язаним з корупцією у Збройних Силах України, в результаті чого сформовано низку нових наукових та практичних висновків, положень та пропозицій щодо мінімізації корупційних ризиків у службовій діяльності Збройних Сил України.

Ознайомлення із науковим дослідженням дає підстави стверджувати, що основні положення і висновки, які виносяться здобувачкою на захист, мають відповідний, високий ступінь наукової новизни. Дисертаційне дослідження має обґрунтовані та достовірні наукові висновки, які доповнюють існуючі позиції науковців або по-новому надають вирішення існуючих проблем запобігання та протидії корупції у діяльності Збройних Сил України. Елементи наукової новизни сформульовані коректно, їх кількість та кваліфікаційні ознаки відповідають нормативним вимогам.

4. Значення одержаних результатів для науки й практики та рекомендації щодо їх можливого використання

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що сформульовані та аргументовані в дисертації теоретичні положення, висновки і пропозиції можуть бути використані:

– науково-дослідній роботі – положення та висновки застосовуються у формуванні науково-теоретичних питань запобігання адміністративним правопорушенням, які пов'язані з корупцією в Збройних Силах України (акт упровадження Науково-дослідного інституту публічного права);

– законотворчій сфері – практичні пропозиції спрямовані на розвиток адміністративного законодавства в частині удосконалення механізмів запобігання адміністративним правопорушенням, пов'язаних з корупцією в Збройних Силах України;

– освітньому процесі – під час підготовки та проведення лекцій, семінарських і практичних занять зі здобувачами вищої освіти з навчальних дисциплін: «Адміністративна діяльність», «Адміністративне право», «Актуальні проблеми адміністративного права і процесу» (акт впровадження Національної академії внутрішніх справ).

Отже, дисертаційна робота може виступати теоретичною основою для проведення науково-прикладних досліджень у сфері діяльності Збройних Сил України. Висновки та рекомендації, що сформовані авторкою, можуть бути враховані при вдосконаленні чинного національного законодавства.

5. Повнота викладу наукових положень, висновків і рекомендацій в наукових публікаціях, зарахованих за темою дисертації

Основні положення та результати дисертації висвітлено в семи наукових статтях, що опубліковано у наукових фахових виданнях України, а також в трьох тезах доповідей на науково-практичних конференціях. Таке представлення результатів наукової роботи є достатнім. Кількість публікацій, обсяг, якість, повнота висвітлення результатів та розкриття змісту дисертації

відповідає вимогам МОН України. Зазначені публікації повною мірою висвітлюють основні наукові положення дисертації.

Спрямованість науково-практичних конференцій, де відбувалася апробація дисертаційного дослідження, характер статей дисертантки, в яких відображено положення дисертації і результати проведених досліджень, повною мірою вказують, що дисертація пройшла належну апробацію та є самостійною науковою працею, що має завершений характер.

Ознайомлення з текстом дисертації дає підстави стверджувати, що за структурою та змістом робота відповідає вимогам, що ставляться МОН України. У тексті роботи відображено основні положення, зміст, результати і висновки здійсненого наукового дослідження.

6. Питання для дискусійного обговорення та недоліки дисертаційної роботи щодо її змісту та оформлення

За результатами розгляду роботи, потрібно також звернути увагу дисертантки на наступні дискусійні положення в роботі:

1. Дисертація мала б більшу практичну цінність, якби результати роботи були б впровадженні в законотворчу діяльність.

2. Не зовсім виваженою є назва розділу 2 дисертації «Адміністративно-правові форми запобігання адміністративним правопорушенням, пов'язаним з корупцією у Збройних Силах України», оскільки самий розділ розкриває окремі види таких правопорушень та аспекти їх запобігання.

3. У висновках до підрозділу 2.1 вказано, що корупційні ризики в службовій діяльності Збройних Силах України, що пов'язані із порушенням вимог все частіше набувають автономного характеру. Такий авторський висновок потребує додаткового обґрунтування.

4. Здобувачкою не розкрито авторське бачення на одержання подарунків військовослужбовцями Збройних Сил України в умовах війни.

5. У висновках до розділу 3 вказано, що найбільш ефективним способом запобігання корупції є самоорганізації військовослужбовця, однак, не зрозуміло, як розуміє авторка цю практичну категорію.

Вищенаведені зауваження істотно не впливають на високі здобутки роботи, що є новим, актуальним та змістовним дослідженням.

7. Загальні висновки

Дисертаційна робота на тему: «Правові засади запобігання адміністративним правопорушенням, пов'язаним з корупцією у Збройних Силах України» є завершеною, самостійно підготовленою кваліфікаційною науковою працею, в якій отримані нові науково обґрунтовані та практично цінні результати, що вирішують важливе наукове завдання.

Актуальність обраної теми дисертації, ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, новизна та повнота викладу в опублікованих працях повністю відповідають вимогам МОН України.

Дисертаційна робота є самостійно написаною кваліфікаційною науковою працею із науково-обґрунтованими висновками та рекомендаціями, які виставлені авторкою для публічного захисту. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідні джерела. У роботі відсутнє привласнення чужих ідей, результатів або слів без оформлення належного цитування. Відповідно, у дисертаційному дослідженні Грудовенко Олени Сергіївни на тему: «Правові засади запобігання адміністративним правопорушенням, пов'язаним з корупцією у Збройних Силах України» відсутні порушення академічної доброчесності.

Отже, дисертаційна робота на тему «Правові засади запобігання адміністративним правопорушенням, пов'язаним з корупцією у Збройних Силах України», представлена на здобуття наукового ступеня доктора філософії, відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу

вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44, а її авторка – Грудовенко Олена Сергіївна – заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 – Право.

Офіційний опонент –

**доктор юридичних наук, старший дослідник,
професор кафедри права і соціальної роботи
Ізмаїльського державного
гуманітарного університету**

Віталій ОКСІНЬ

Підпис
заса́дчую:
начальник БК

Грудовенко

/Т.Олександрово/